

Svar på fullmäktigemotion / Begränsning av användningen av mobilapparater i den grundläggande utbildningen i Karleby också på rasterna i syfte att främja barns och ungas välmående

Stadsfullmäktige 09.06.2025 § 71

Ledamot Koskela lade fram följande fullmäktigemotion:

”Smartapparaterna har fört med sig avsevärd nytta i vardagen men användningen av dem orsakar också skador, särskilt för barn och unga. Enligt forskning kan för mycket skärmtid störa hjärnans utveckling hos barn, försämra den fysiska konditionen och öka problemen med den mentala hälsan. Användningen av smarttelefoner under skoldagen minskar den tid som barnen rör på sig och växelverkan ansikte mot ansikte, vilka är viktiga faktorer för barnets utveckling. Barn och unga är särskilt utsatta för smartapparaters skadliga verkan.

Lagen om begränsning av användning av telefon eller någon annan mobil enhet under lektionerna, som träder i kraft den 1 augusti 2025, möjliggör att skolorna i sina ordningsregler kan förbjuda användningen av mobila enheter också under hela skoldagen. Utbildningsstyrelsen rekommenderar att användningen av telefoner förbjuds särskilt under raster, då eleverna förflyttar sig mellan olika platser och under måltider i syfte att främja en trygg lärmiljö, koncentration, motion och utveckling av sociala färdigheter. Även lärarna och barnens föräldrar och vårdnadshavare önskar mer arbetsro i skolorna.

Enligt enkäten Föräldrabarometern, som genomfördes av Förbundet Hem och Skola i Finland i början av 2025, anser 75 % av 11 000 föräldrar som svarat på enkäten att användningen av smarttelefoner borde regleras striktare än i dag.

Enligt barometern önskade föräldrarna begränsningar i användningen av digitala apparater också på rasterna. Föräldrarna ansåg att det är viktigt att barn och unga lär sig sociala färdigheter och rör på sig på rasterna. Mobbning som anknyter till användningen av telefoner lyftes också fram, särskilt i svar från föräldrar till elever i högklasserna.

Vi undertecknade vill främja barns och ungas välmående som helhet, deras lärande och sociala utveckling i den digitala visdomens anda och föreslår att ordningsreglerna för den grundläggande utbildningen i Karleby definierar begränsningar av användningen av mobila enheter så att användningen av dem förbjuds under skoldagen (med undantag av användning som är nödvändig för undervisningen, hälsoskäl el. dyl. och kontakt med vårdnadshavaren).

Vi föreslår att Karleby stad

1. Utarbetar och tar i bruk sådana ordningsregler för skolorna som begränsar användningen av smarttelefoner under hela skoldagen, inklusive raster, förflyttningar och måltider.
2. Stöder skolorna och lärarna med hjälp av tydlig praxis och kommunikation, för att reglerna ska verkställas på ett för alla parter konsekvent och förståeligt sätt.
3. Informerar föräldrarna om linjedragningen och möjliggör ett smidigt samarbete mellan hem och skola.
4. Följer och bedömer åtgärdernas verkningar på elevernas välmående, lärande och skolans atmosfär.”

BILAGA A

Undertecknad fullmäktigemotion

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade anteckna motionen i sitt protokoll och ge den till stadsstyrelsen för behandling.

Nämnden för undervisning och fostran 18.11.2025 § 95

Beredning

direktör för undervisning och fostran Ronnie Djupsund och
direktör för svenska undervisningstjänster Tony Widjeskog

Sannfinländarnas fullmäktigegrupp lade den 9 juni 2025 fram en fullmäktigemotion om begränsning av användningen av mobilapparater i den grundläggande utbildningen i Karleby också på rasterna i syfte att främja barns och ungas välmående

Kompletterande material

Undertecknad
fullmäktigemotion

Ändringar i lagen om grundläggande utbildning som gäller begränsningen av användningen av mobila enheter trädde i kraft den 1 augusti 2025. Verkställandet av lagändringen bereddes inom sektorn för utbildning och fostran under våren 2025. Lagändringen, beredningen i samband med den och besluten förenhetligade skolornas regler om användningen av mobila enheter under lektioner.

Nämnden för undervisning och fostran beslutade den 24 juni 2025 (§ 49) uppdatera ordningsreglerna för skolor som ordnar förskoleundervisning och grundläggande utbildning beträffande användningen av mobila enheter.

Ändringar i ordningsreglerna som godkänts av nämnden:

En telefon eller annan mobil enhet får inte användas under lektionen, med undantag av sådana mobila enheter som med lärarens tillstånd används i inlärnings syfte eller med rektorns eller lärarens tillstånd för personlig hälsovård eller som sådant hjälpmedel.

Telefon eller annan mobil enhet får med lärarens tillstånd användas, ifall eleven har ett brådskande behov under lektionen att vara i kontakt med vårdnadshavaren, till exempel på grund av sjukdom. Eleven har alltid rätt att i en nödsituation ringa nödnumret utan skolpersonalens tillstånd.

En telefon eller annan mobil enhet ska förvaras i elevens skåp, ryggsäck eller väska och vara inställd på "Stör ej" också under raster, måltider och övergångar.

Läraren eller rektorn har rätt att frånta en telefon eller annan mobil enhet som eleven stör lektionen (eller skoldagen) med. En omhändertagen enhet förvaras resten av dagen (skolan preciserar var den omhändertagna enheten förvaras) och överläts till eleven efter skoldagens slut. En telefon eller annan mobil enhet som tagits med till skolan är på elevens eget ansvar. Skolan ansvarar inte för apparater som skadas eller försvinner under skoldagen, om inte skadan har orsakats av skolans eller skolans personals oaktsamhet.

Ändringarna i ordningsreglerna baserar sig på utbildningsstyrelsens rekommendationer. I sina anvisningar rekommenderar Utbildningsstyrelsen att användningen av mobila enheter begränsas också annars under skoldagen. Anvisningarna till utbildningsanordnare finns på adressen:
<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/regler-anvandning-av-telefoner-och-andra-mobila-enheter-i-skolan>

Uppdateringen av ordningsreglerna har koordinerats av bildningscentralen. Ändringen av ordningsreglerna behandlades och linjerna för ändringen stakades ut tillsammans med rektorerna för den grundläggande utbildningen under det sista rektorsmötet förra läsåret den 4 juni 2025. I början av läsåret 2025-2026 har skolorna lämnat in sina uppdaterade ordningsregler för godkännande och de har i enlighet med verksamhetsstadgan för sektorn för utbildning och fostran godkänts genom tjänsteinnehavarbeslut av direktören för undervisning och fostran och direktören för svenska undervisningstjänster.

En bedömning av uppdateringen av ordningsreglerna görs under läsåret 2025–2026. I bedömningen får elever, vårdnadshavare och skolpersonal delta.

Direktören för undervisning och fostran

Nämnden beslutar föreslå stadsstyrelsen och vidare
stadsfullmäktige att fullmäktige

- 1 antecknar utredningen med anledning av motionen för
kännedom
- 2 anser att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Beslut Nämnden godkände beslutsförslaget.

Stadsstyrelsen Stadsfullmäktige 08.12.2025

§ 137

Stadsdirektören Stadsstyrelsen framlägger för stadsfullmäktige att fullmäktige

- 1 antecknar åtgärderna med anledning av motionen för
kännedom.
- 2 anser att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Beslut Stadsstyrelsen godkände beslutsförslaget.

Stadsfullmäktige 08.12.2025 § 137
53/00.01.06/2025

Stadsstyrelsen

Stadsfullmäktige

- 1 antecknar åtgärderna med anledning av motionen för
kännedom.
- 2 anser att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Beslut Stadsfullmäktige godkände beslutsförslaget.